

POVZETEK nekaterih ukrepov za blažitev posledic koronavirusa po Zakonu o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitve njenih posledic za državljane in gospodarstvo (ZIUZEOP)

Z ZIUZEOP, ki je bil objavljen v Uradnem listu RS št. 49/2020 z dne, 10.04.2020 in veljavnostjo od 11.04.2020 dalje se zaradi omilitve posledic epidemije COVID-19 za državljane in državljane Republike Slovenije ter gospodarstvo spreminjajo in dopolnjujejo določbe:

1. Zakona o interventnem ukrepu odloga plačila obveznosti kreditojemalcev (Uradni list RS, št. 36/20; v nadaljnjem besedilu: Zakon o interventnem ukrepu odloga plačila obveznosti kreditojemalcev),
2. Zakona o interventnih ukrepih na področju plač in prispevkov (Uradni list RS, št. 36/20; v nadaljnjem besedilu: Zakon o interventnih ukrepih na področju plač in prispevkov) in
3. Zakona o nalezljivih boleznih (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljnjem besedilu: Zakon o nalezljivih boleznih).

S tem zakonom se določajo tudi začasni ukrepi za omilitve posledic epidemije na področju dela in plačevanja prispevkov za socialno varnost, zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja, socialnega varstva, pravic iz javnih sredstev in uveljavljanja pravic iz naslova starševskega varstva, davkov, javnih financ, plač v javnem sektorju in gospodarskih družbah v neposredni in posredni večinski državni lasti, kmetijstva, gozdarstva in prehrane, upravljanja z vodami, varstva okolja, kulture, znanosti in raziskovanja, preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, zavarovalništva in trga finančnih instrumentov, javnega naročanja, pogodbenih kazni, izvršbe in osebne stečaja, izvajanja javnih storitev, finančnega poslovanja podjetij, postopkov zaradi insolventnosti in prisilnega prenehanja, oprostitev plačila storitev RTV signala in dodatnih pooblastil policije.

Ukrepi iz tega dela zakona ter iz aktov, sprejetih na njegovi podlagi, **veljajo od 13. marca 2020 do 31. maja 2020**, če ta zakon ne določa drugače. Če do 15. maja 2020 epidemija ni preklicana, se roki izteka ukrepov, ki so določeni na 31. maj 2020, podaljšajo za 30 dni.

ZIUZEOP je smiselno razdeljen in sicer:

- od člena 21 dalje velja za delodajalce (povračila nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo);
- člen 33 ureja oprostitev prispevkov za zaposlene v zasebnem sektorju, ki delajo in krizni dodatek;
- od člena 34 je urejena izredna pomoč v obliki mesečnega temeljnega dodatka (MTD) – predvsem za samozaposlene (to so s.p.-ji in tisti edini družbeniki in istočasno poslovodni delavci, ki so na M1 obrazcu prijavljeni na ZZZS pod šifro 040);
- 38. člen ureja oprostitev plačila prispevkov za s.p.-je;
- 62. člen ureja plačevanje davkov (DDD in DDPO).

V zakonu so omenjene tudi druge zadeve in oblike pomoči (kreditojemalci, upokojenci, študenti, ribiči, kmetje, ...).

1. UKREPI ZA DELODAJALCE

Zakon za delodajalce določa ukrepe v zvezi z delom in plačevanjem prispevkov za socialno varnost. Za izvedbo teh ukrepov pa so predvidene tudi spremembe pri predlaganju REK obrazcev.

Delodajalec bo pravico do povračila nadomestila plače uveljavljal z vlogo, ki jo bo vložil pri Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje (ZRSZ). Delodajalec za izplačilo nadomestila plače predloži REK-1 obrazec.

Upravičeni delodajalci, ki uveljavljajo oprostitev plačila prispevkov za socialno varnost, oddajo REK-1 obrazec z navedbo vrste dohodka 1004. Če je izplačano nadomestilo višje od povprečne plače, morajo za razliko (znesek nad povprečno plačo) oddati REK-1 obrazec z navedbo vrste dohodka 1001, pri čemer prispevke za socialno varnost od te razlike obračunajo in plačajo.

Za namene poročanja podatkov za oblikovanje pokojninske osnove izplačano nadomestilo za čakanje na delo zaradi epidemije delodajalec vpiše v polje M01, nadomestilo za čakanje na delo zaradi višje sile pa v polje M02.

Povračilo nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo in zaradi odsotnosti iz razloga višje sile ter oprostitev plačila prispevkov

Čakanje na delo je odobreno s strani Zavoda za zaposlovanje, prav tako je z njihove strani urejeno tudi plačilo. Plačilo za čakanje na delo (za delavca) ne bo smelo biti nižje od minimalne plače (940,58 €) in ne višje od povprečne SLO plače v 2019 (1.753,84 €).

V primeru, da delavec dobi ob čakanju na delo višjo plačo, se ta znesek ne refundira.

V času čakanja na delo delavcu ne pripada prevoz in prehrana, delavcu pa je potrebno izplačati neto plačo!! Prispevki bodo plačani iz proračuna, tako da se pokojninska doba ne prekinja, prav tako so delavci tudi zdravstveno zavarovani.

FURS je objavil preglednico s podrobnejšimi pogoji, kdo je upravičenec in kdo, kako uveljaviti oprostitev plačila prispevkov in kaj morate poročati:

Upravičeni delodajalec

Delodajalci, z upadom prihodkov v prvem polletju 2020 za več kot 20 % glede na isto obdobje leta 2019 in v drugem polletju 2020 ne bodo dosegli več kot 50 % rast prihodkov glede na isto obdobje leta 2019.

Če niso poslovali v celotnem letu 2019, z upadom prihodkov:

-vsaj 25 % zmanjšanje v marcu 2020 ali v primerjavi s februarjem 2020 ali

-vsaj 50 % upadom v mesecu aprilu ali maju 2020 v primerjavi s februarjem 2020.

Niso upravičeni

- Neposredni ali posredni uporabnik proračuna RS oziroma občine, katerega delež prihodkov iz javnih virov je bil v letu 2019 višji od 70 %.

- Delodajalci, ki opravljajo finančno ali zavarovalniško dejavnost, ki spada v skupino K po SKD.

Opis ukrepa

Oprostitev plačila vseh prispevkov za socialno varnost od nadomestila plače od 13. marca do 31. maja 2020; Mesečno se oprostitev prizna največ od nadomestila plače do višine povprečne plače za leto 2019 v RS, preračunane na mesec (1.753,84 eur).

Izvedba in poročanje o uveljavljanju ukrepov

Delodajalec o izplačanih nadomestilih, za katere je oproščen plačila vseh prispevkov, predloži ločen obračun, v katerem prispevke (delojemalca in delodajalca) obračuna in prikaže v koloni »Obračunani« (delodajalec mora obračunati in plačati akontacijo dohodnine. Če je z nadomestilom plače izplačana tudi boniteta, povračilo stroškov, premije pokojninskega in invalidskega zavarovanja nad določeno višino, za slednja ne velja oprostitev plačila prispevkov; te prispevke delodajalec poroča v stolpcu »Za plačilo«.

Za izplačila plače in nadomestila plače, za katere se ne prizna oprostitev, se predloži ločene obračune, na uveljavljen način (šifre vrste dohodka REK-1 1001, 1091; PNiPD 5550).

Uvedene so nove šifre vrste dohodka:

REK-1: 1004 Nadomestilo plače za čakanje na delo v času epidemije

PniPD: 5552 Nadomestilo plače za čakanje na delo v času epidemije za delodajalce, ki niso plačniki davka

Delna oprostitve prispevkov za zaposlene v zasebnem sektorju, ki delajo

Upravičeni delodajalec	Niso upravičeni	Opis ukrepa	Izvedba in poročanje o uveljavljanju ukrepov
Zasebni delodajalci so oproščeni plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.	Neposredni in posredni uporabniki proračuna RS in občinskih proračunov ter finančne in zavarovalniške dejavnosti, ki spadajo v skupino K po SKD.	Oprostitve plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje od izplačane plače za delo v obdobju od 13. marca do 31. maja 2020.	Delodajalec o izplačanih plačah, za katere velja ukrep, predloži ločen obračun, v katerem prispevke za PIZ (delojemalca in delodajalca) obračuna in prikaže v koloni »Obračunani« (ostale prispevke ter akontacijo dohodnine obračuna in plača). Če je hkrati z izplačilom plače izplačana tudi boniteta, povračilo stroškov, premije pokojninskega in invalidskega zavarovanja nad določeno višino, mora delodajalec od slednjih izplačil prispevke plačati, na obračunu jih poroča v stolpcu »Za plačilo«.

Mesečni krizni dodatek

Upravičeni delodajalec	Niso upravičeni	Opis ukrepa	Izvedba in poročanje o uveljavljanju ukrepov
Zasebni delodajalci vsakemu zaposlenemu, ki dela in čigar zadnja izplačana mesečna plača ni presegla 3 x minimalne plače, izplačajo mesečni krizni dodatek v višini 200 euro. Znesek se upošteva sorazmerno obdobju, v katerem delavec dela v času epidemije (torej za marec tudi sorazmerno obdobju, za katerega velja ukrep).	Ukrep se ne uporablja za neposredne in posredne uporabnike proračuna RS in občinskih proračunov ter finančne in zavarovalniške dejavnosti, ki spadajo v skupino K po SKD.	Mesečni krizni dodatek za delo v obdobju od 13. marca do 31. maja 2020 je oproščen plačila vseh davkov in prispevkov.	Delodajalec o izplačilu poroča na REK-1 obrazcu, šifra vrste dohodka 1190. Na iREK se vnese znesek izplačanega kriznega dodatka v polje A052.

Povračilo stroškov prevoza v času epidemije

Glede na odlok vlade o začasni prepovedi izvajanja javnega prevoza, se delavcem, ki prihajajo na delo z lastnimi vozili, povračajo stroški prevoza na delo in z dela, v višini 0,18€, za vsak polni kilometer, in sicer od delavčevega običajnega prebivališča, ki je najbližje mestu opravljanja dela, če je to oddaljeno od delavčevega običajnega prebivališča vsaj 1 kilometer. Povračilo v tej višini se ne vštevava v davčno osnovo.

Več informacij najdete na spodnji povezavi, poglavje VI.

https://www.fu.gov.si/drugo/pogosta_vprasanja_in_odgovori_o_ukrepih_na_davcnem_podrocju_za_blazitev_posledic_koronavirusa/

2. UKREPI ZA SAMOZAPOSLENE, VERSKE USLUŽBENCE, DRUŽBENIKE IN KMETE

Mesečni temeljni dohodek:

Upravičeni so zavezanci, ki zaradi epidemije ne morejo opravljati dejavnosti ali jo opravljajo v bistveno zmanjšanem obsegu. Bistveno zmanjšanje obsega pomeni:

- vsaj 25 odstotkov upada prihodkov v marcu 2020 glede na februar 2020 (upravičeni do dohodka za obdobje od 13.03.2020, v višini ***350,00 evrov)

- vsaj 50 odstotkov upada prihodkov v aprilu ali maju 2020 glede na februar 2020 (upravičeni do mesečnega dohodka v višini ***700 evrov)

Na FURS je treba poslati posebno izjavo, ki je prek eDavkov (na spletu ali mobilni aplikaciji) na voljo od 14.4.2020 dalje (lahko z eno izjavo za celotno obdobje od 13.03.-31.05.2020) že kar v naprej. Skrajni rok za oddajo izjave je 31.5.2020:

- če bo izjava vložena do 18.4.2020 za marec, bo nakazan denar (350 EUR) na TRR 24.4.2020,
- če bo izjava vložena od 19.4. do 30.4.2020 za marec ali april ali marec in april skupaj, bo nakazan denar na TRR 10.5.2020,
- če bo izjava vložena od 1.5. do 31.5.2020 za marec ali april ali maj ali dva ali tri od navedenih mesecev skupaj, bo denar nakazan na TRR 10.6.2020.
- **Davčni dolg** - Do izplačila mesečnega temeljnega dohodka ne bodo upravičeni, če imajo na dan uveljavitve tega zakona neplačane obveznosti do države.

POZOR:

Delodajalci, z upadom prihodkov v prvem polletju 2020 za več kot 20 % glede na isto obdobje leta 2019 in v drugem polletju 2020 ne bodo dosegli več kot 50 % rast prihodkov glede na isto obdobje leta 2019.

Če niso poslovali v celotnem letu 2019, z upadom prihodkov:

-vsaj 25 % zmanjšanje v marcu 2020 v primerjavi s februarjem 2020 ali

-vsaj 50 % upadom v mesecu aprilu ali maju 2020 v primerjavi s februarjem 2020

Svetovalci vlade predlagajo, da naj se to vzame kot pomoč, če pa se izkaže, da poslovanje ni bilo prizadeto boste sredstva prihodnje leto vrnil brez obresti.

Prispevki za socialno varnost:

- **Odlog plačila prispevkov**

Do odloga plačila prispevkov, ki zapadejo v plačilo meseca aprila, maja in junija 2020, je upravičena samozaposlena oseba, ki nima drugih zaposlenih, če ima poravnane obveznosti do države, ter do dneva uveljavitve interventnega zakona, ni pričela s postopkom prenehanja opravljanja dejavnosti. Odlog je možen do 31. marca 2022.

- **Oprostitev plačila prispevkov**

Oprostitev plačila prispevkov za socialno varnost za samozaposlene, verske uslužbenice, družbenike in kmete

– na FURS je treba poslati izjavo (ista kot za dodelitev mesečnega temeljnega dohodka). Oprosti se lahko prispevke za marec od 13.3.2020 dalje (ki zapadejo v plačilo 20.4.), april (ki zapadejo v plačilo 20.5.) in za maj (ki zapadejo v plačilo 20.6.). Če želijo oprostitev za marčevske in aprilске prispevke, morajo izjavo prek eDavkov poslati do 30.4., za majske prispevke izjavo pošljejo do 31.5. (*vse naštetu bo možno označiti na eni izjavi*).

Pogoj: isti pogoji kakor pri dodelitvi mesečnih temeljnih dohodkov

Davčni dolg - Do oprostitve plačila prispevkov za obvezna socialna zavarovanja ne bodo upravičeni, če imajo na dan vložitev izjave neplačane obveznosti do države.

3. ZA UPOKOJENCE - enkratni solidarnostni dodatek za upokojence, tudi prejemnikom nadomestil iz invalidskega zavarovanja, ki so brezposelne osebe in imajo stalno prebivališče v Republiki Sloveniji.

- uživalcem pokojnin, ki prejemajo pokojnino v znesku do 500,00 eurov, se enkratni solidarnostni dodatek za upokojence izplača v višini 300,00 eurov,
- uživalcem pokojnin, ki prejemajo pokojnino v znesku od 500,01 do 600,00 eurov, se enkratni solidarnostni dodatek za upokojence izplača v višini 230,00 eurov in
- uživalcem pokojnin, ki prejemajo pokojnino v znesku od 600,01 do 700,00 eurov, se enkratni solidarnostni dodatek za upokojence izplača v višini 130,00 eurov

4. DRUGE RANLJIVE SKUPINE OSEB IN ŠTUDENTI - enkratni solidarnostni dodatek v višini 150 eurov.

5. Znesek dodatka za velike družine, ki izpolnjujejo pogoje za pridobitev te pravice – se poveča za 100 eurov za družino s tremi otroki in za 200 eurov za družino s štirimi ali več otroki.

6. UKREPI V POVEZAVI Z DAVKI:

Rok za oddajo letnega obračuna DohDej in DDPO se iz 31.3.2020 prestavi na 1.6.2020.

Rok za plačilo obveznosti ostaja 30 dni od oddaje obračuna.

Ne plača se obroka akontacije dohodnine, ki zapadeta v plačilo 10.5. in 10.6.2020. Se pa neplačani obroki predhodne akontacije dohodnine oziroma akontacije dohodnine ne štejejo za obračunane.

Opomba: Marčevsko akontacijo pa je treba poravnati, ker skladno z 298. členom ZDavP-2. obrok akontacije dospe v plačilo na zadnji dan obdobja, na katerega se nanaša (31. 3. 2020), plačan pa mora biti v 10. dneh od dospelosti. Če je zavezanec davčni obračun DDPO ali DohDej za leto 2019 predložili do 31. 3. 2020, mora marčevsko akontacijo poravnati do 10.4.2020. Če je omenjena obračuna oddal v aprilu, bo marčevsko akontacijo plačal 11.5.2020, če bo obračun oddal maja ali najpozneje 1. junija 2020 (ko se izteče rok za oddajo letnega obračuna DDPO in DohDej), pa bo moral marčevsko akontacijo poravnati do 10.6.2020.

Za akontacije davka tudi ostalih mesecev lahko zavezanec:

- vloži vlogo za znižanje predhodne akontacije davka (kot lastni dokument ali po elektronski pošti)
- [zaproši](#) za odlog plačila davka (npr. za akontacijo ki zapade v plačilo 10.4.) za čas do dveh let ali plačilo davka v največ 24 mesečnih obrokih v obdobju 24 mesecev, zaradi izgube sposobnosti pridobivanja prihodkov zaradi epidemije virusa COVID-19.

Več informacij najdete na spodnji povezavi, poglavje IV In V.

https://www.fu.gov.si/drugo/pogosta_vprasanja_in_odgovori_o_ukrepih_na_davcnem_podrocju_za_blazitev_posledic_koronavirusa/

Odlog plačila obveznosti iz naslova DDV

Na podlagi Zakona o interventnih ukrepih na javnofinančnem področju (ZIUJP), ki se uporablja od 29. marca 2020, sta možna obročno plačilo ali odlog plačila davka zaradi epidemije COVID-19, in sicer za čas veljavnosti tega zakona. Navedeno velja tudi za DDV. Če zavezanec izgubi sposobnosti pridobivanja prihodkov zaradi epidemije COVID-19, vloži na FURS vlogo na za to predpisanem posebnem obrazcu za odlog plačila DDV ali obročno plačilo. O vlogi davčni organ odloči v 8 dneh. V času odloga plačila ali obročnega plačila obresti ne tečejo.

7. NADOMESTILO ZA UPORABO STAVBNEGA ZEMLJIŠČA

Obstoječe pravne podlage sistemsko in primerno razrešujejo morebitne posledice epidemije Covid-19, zaradi katerih zavezanci ne bi bili zmožni plačati obveznosti iz naslova odmere NUSZ.

Fizične osebe v primeru, če bi bilo zaradi plačila davčne obveznosti (t.j. odmerjenega NUSZ) ogroženo preživljanje zavezanca in njegovih družinskih članov, lahko na podlagi določb Zakona o davčnem postopku pri davčnem organu vložijo vlogo za odpis, delni odpis in odlog plačila davka za čas do dveh let oziroma za obročno plačilo davka v največ 24 mesečnih obrokih v obdobju 24 mesecev.

Podobno lahko za odlog ali obročno plačilo v primeru hujše gospodarske škode zaprosijo pravne osebe in tudi fizične osebe, ki samostojno opravljajo dejavnost. V izjemnih primerih (stečaj, neizterljivost...) je seveda mogoče takim zavezancem davek tudi odpisati. Brez izkazovanja razlogov ogroženega preživljanja ali hujše gospodarske škode fizične osebe ali gospodarski subjekti lahko vložijo vlogo za odlog plačila za čas do dveh let oziroma obročno plačilo davka v največ 24 mesečnih obrokih v obdobju 24 mesecev, če predložijo instrument zavarovanja, ki zagotavlja poplačilo obveznosti. Brez kakršnih koli dokazil lahko davčni organ dovoli fizični osebi obročno plačilo davka v največ treh mesečnih obrokih, če se davek ne nanaša na opravljanje dejavnosti. Vse navedene možnosti veljajo tudi za NUSZ.

MF izpostavlja tudi dodatno možnost, ki jo daje Zakon o interventnih ukrepih na javnofinančnem področju. V prvem odstavku 7. člena ZIUJP je določeno, da lahko davčni organ ne glede na pogoje, ki so določeni v 102. členu ZDavP-2, dovoli odlog plačila davka za čas do dveh let oziroma dovoli plačilo davka v največ 24 mesečnih obrokih v obdobju 24 mesecev, zaradi izgube sposobnosti pridobivanja prihodkov zaradi epidemije. Ta možnost je dana tudi pravnim osebam, zavezankam za NUSZ.

Po mnenju MF in MOP so že uveljavljeni ukrepi (in veljavni predpisi) zadostna in primerna pravna podlaga, da se prepreči, da bi odmera NUSZ zavezancem, tako gospodarstvu kot tudi prebivalstvu, v danih okoliščinah zaradi posledic epidemije Covid-19, pomenila nesorazmerno breme.

V kolikor se bodo zavezanci za plačilo NUSZ poslužili danih možnosti, to storijo po prejemu odmerne odločbe za leto 2020, tako, da vlogo podajo neposredno na Finančni urad RS.

8. TURISTIČNA in PROMOCIJSKA TAKSA (v nadaljevanju TURISTIČNA TAKSA)

Turistična taksa, ki jo je potrebno plačevati redno mesečno in sicer do 25. v mesecu za pretekli mesec je zaračunana in pobrana v imenu lokalne skupnosti in Slovenske turistične organizacije. Turistična taksa ni prihodek, niti ni strošek zavezancev, zato odlog oz. oprostitev plačila turistične takse ni možno, kajti taksa je že bila plačana s strani turista in jo je potrebno le prenakazati.

Opomba: Obvestilo vsebuje tudi datume, ki so starejši od datuma objave tega obvestila, vendar so umeščeni zaradi lažjega razumevanja.

Bled, 21.4.2020

Direktor Občinske uprave,
Robert Klinar, l.r.